

TOETSINGSKADER

Om de consequenties van cameratoezicht en de complexiteit ervan beter te kunnen beoordelen, heeft het RPC een toetsingskader opgesteld. Hierin zijn dé aandachtspunten en voorwaarden opgenomen waarmee rekening moet worden gehouden bij de invoering van cameratoezicht:

Veiligheidsprobleem?

Het veiligheidsprobleem

Cameratoezicht lijkt een vanzelfsprekend instrument te zijn geworden in de aanpak van criminaliteit en overlast.

Er is echter nog geen onderzoek uitgevoerd dat de effectiviteit ervan onomstotelijk heeft kunnen aantonen.

De noodzaak van cameratoezicht moet daarom kritisch, en per gebied worden beoordeeld. Bovendien is het een eis om na te gaan of er geen minder ingrijpende maatregelen beschikbaar zijn om criminaliteit tegen te gaan.

Statistieken van politie en particuliere beveiligingsbedrijven vormen de basis voor de beoordeling van het veiligheidsprobleem. Met deze cijfers kunnen de trends worden beoordeeld. Een analyse van plaats, tijdstippen en werkwijze maakt het bovendien mogelijk om na te gaan of er ook alternatieve maatregelen mogelijk zijn om crimineel gedrag te beïnvloeden, zoals goed gebiedsbeheer en het stimuleren van eigenaarschap¹ van ondernemers. Bij dit alles geldt dat de omvang van het veiligheidsprobleem in verhouding moet staan tot de gebruikte middelen.

Belang cameratoezicht
versus privacy

Privacywetgeving

Omdat met cameratoezicht mogelijk ook delen van de openbare weg worden bestreken, zal er een juiste afweging moeten worden gemaakt tussen het belang van ondernemers en de privacybescherming van burgers. Ondernemers die hun eigendommen beveiligen met cameratoezicht moeten rekening houden met de privacyregels zoals die zijn beschreven in de Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp), het Vrijstellingsbesluit Wet Bescherming Persoonsgegevens (VB) en het Wetboek van Strafrecht (verbod op heimelijk cameratoezicht).

¹ Hiermee wordt niet het juridisch eigenaarschap bedoeld, maar de betrokkenheid die ondernemers tonen met het onderhoud en beheer van hun directe omgeving.

Omdat de overheid haar bevoegdheden voor het publieke domein blijft behouden, zullen in een publiek-privaat samenwerkingsverband de verantwoordelijkheden van de overheid goed verankerd moeten worden. Een doelomschrijving voor het cameratoezicht en de voorwaarden waaronder de geregistreerde gegevens worden verwerkt, moeten worden gemeld aan het College Bescherming Persoonsgegevens dat eventueel kan besluiten om nader onderzoek te doen.

Vormen van cameratoezicht

Voor gebiedsgebonden beveiliging kunnen globaal vier vormen van cameratoezicht worden onderscheiden, waarbij iedere omgeving vraagt om een 'eigen' passende oplossing:

1. Closed Circuit Television (CCTV): beeldmateriaal en overige data worden verzameld en opgeslagen in een lokale database. Omdat hier nog geen sprake is van cameratoezicht, kan aansluiting op een toezichtruimte achterwege blijven.
2. Reactief cameratoezicht: camerabeelden worden in een particuliere alarmcentrale geobserveerd na een inbraakdetectie.
3. Intelligent cameratoezicht: met intelligente ICT toepassingen zoals patroonherkenning, contentanalyse, bewegingsdetectie, virtual fencing etc. worden camera's automatisch opgeschakeld en live geobserveerd in een particuliere alarmcentrale of een video-toezichtruimte.
4. Proactief cameratoezicht: camerabeelden worden live geobserveerd in een video-toezichtruimte gedurende risicotijden. Deze camerasurveillance kan worden ondersteund met intelligente ICT toepassingen die een selectie aanbrenge in het ongestructureerde aanbod van camerabeelden.

Fasering

Optimalisatie beveiligingsketen

Concrete doelstellingen en specifieke maatregelen maken het mogelijk om criminaliteit en overlast projectmatig en integraal aan te pakken. Periodieke evaluaties kunnen daarbij aanleiding geven voor eventuele aanpassing en/of uitbreiding van de aanpak. Cameratoezicht kan een waardevol onderdeel zijn van een totaalpakket aan veiligheidsmaatregelen. Afhankelijk van de noodzaak en de beschikbaarheid van financiële middelen wordt aanbevolen om cameratoezicht gefaseerd in te voeren. Het is dan mogelijk om tussentijds te evalueren en de noodzaak en kosteneffectiviteit te beoordelen.

Fase I : Virtuele toegangscontrole met kentekenregistratie op de toegangswegen naar het gebied.

Fase II : Verkeersbewegingen in het gebied worden gevolgd en geregistreerd met beweegbare camera's.

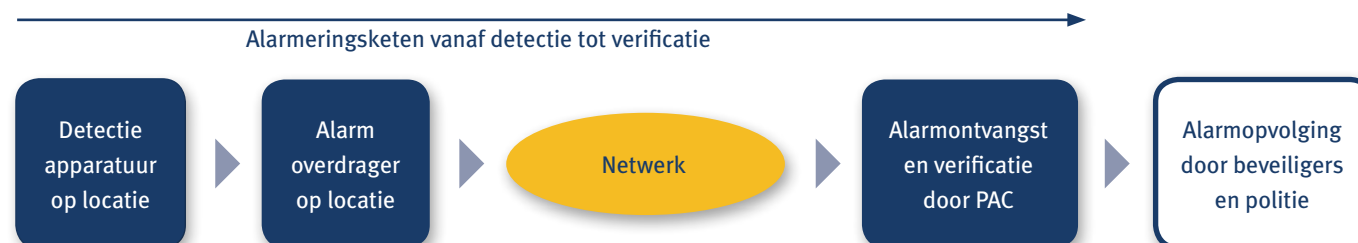
Fase III : Individuele ondernemers kunnen met hun eigen camera's aansluiten op het collectieve systeem.

Beveiligingsketen

Bij beveiligingsconcepten met een hoger ambitieniveau, kan de beveiligingsketen verder geoptimaliseerd worden.

Zo kan de beschikbaarheid van actuele camerabeelden in particuliere alarmcentrales en politiemeldkamers de reactiesnelheid van particuliere beveiliging, politie, brandweer en overige hulpverlening aanzienlijk versnellen. Inbraakalarmeringen kunnen bovendien met cameratoezicht sneller worden geverifieerd, waardoor de pakkans wordt verhoogd.

TOTALE ALARMERINGS- EN BEVEILIGINGSKETEN

Onafhankelijk adviseur

Eén aanspreekpunt bij storingen

Publiek-private samenwerking

Parkmanagement?

Onafhankelijk advies

Commerciële belangen bepalen vaak in belangrijke mate het beveiligingsconcept. Zo bieden sommige leveranciers intelligente ICT oplossingen aan zoals patroonherkenning en contentanalyse.

De praktijkervaringen hiermee op bedrijventerreinen² hebben echter nog niet tot betrouwbare en stabiele resultaten geleid. Er worden kortom vaak te hoge verwachtingen gewekt. Advies van een onafhankelijk adviseur kan verkeerde keuzes en desinvesteringen voorkomen.

Een heldere vraagstelling tijdens de aanbesteding vereenvoudigt bovendien de beoordeling van offertes. Tenslotte maakt de betrokkenheid van meerdere leveranciers en aanbieders het beheer en onderhoud complexer.

Bij storingen is het immers altijd de vraag welke partij verantwoordelijk is. Eén aanspreekpunt voor alle storingsmeldingen voorkomt dan ook veel problemen.

Kosten van investering en exploitatie

Bij de overweging om cameratoezicht in te voeren, worden de eenmalige en structurele kosten regelmatig onderschat. Voor de aanleg van cameratoezicht worden de middelen meestal wel gevonden, zeker als de overheid in de vorm van subsidies participeert. Voor de jaarlijkse exploitatiekosten wordt het draagvlak onder de ondernemers echter al snel minder.

Vaak worden cameraprojecten het slachtoffer van hun eigen succes, omdat ondernemers niet langer bereid zijn om financieel bij te dragen als de criminaliteit en overlast afnemen. Een verplichte bijdrage voor parkmanagement kan dit probleem ondervangen. Daarbij is het voor besturen van ondernemersverenigingen van belang dat er garanties worden verkregen voor meerjarenverplichtingen.

² Dit geldt overigens niet voor besloten terreinen van bedrijven waar het aantal bewegingen naar verwachting gering zal zijn.

Financiering

Als kengetal voor de eenmalige investeringen kan een bedrag van circa € 12.500,- excl. BTW per camerapositie³ worden gehanteerd. Voor de jaarlijkse exploitatiekosten moet rekening worden gehouden met een bedrag van minimaal € 4.000,- excl. BTW per camerapositie⁴. Met deze kengetallen kan een indicatieve begroting worden opgesteld, die inzicht geeft in de financiële consequenties.

³ Hieronder worden mede begrepen de kosten van hard- en software, installatie en projectmanagement.

⁴ Hieronder worden mede begrepen de kosten van preventief en correctief onderhoud, huur breedband en de kosten van camera-observatie in een video-toezichtruimte.